

ВЛАСТИМИР ПЕРИЧИЋ (1927, Вршац–2000, Београд)

Властимир Перичић је био један од најзначајнијих југословенских теоретичара музике, композитор, педагог и музички писац. Родио се у Вршцу 1927. године. Основну школу и гимназију похађао је у Земуну, да би током ратних година наставио школовање у Београду, а упоредо је ишао и у Средњу музичку школу (основану при Музичкој академији) на часове виолине код професора Владимира Слатина. Непосредно након ослобођења, уписао је Композицију у класи професора Станојла Рајичића на Музичкој академији у Београду. Још током студија радио је као приправник у Природњачком музеју у Београду и као хонорарни сарадник предавао је Солфеђо и Основе теорије музике у Музичкој школи Јосиф Маринковић у Београду. Дипломирао је у класи проф. Рајичића 1951. године и одмах након студија је радио као професор теоријских предмета у Средњој музичкој школи при Музичкој академији (данашња Музичка школа „Јосип Славенски“).

Усавршавао се током 1955/56. године као композитор на Академији за музику и драмску уметност у Бечу, у класи професора Алфреда Ула, а током лета 1956. године присуствовао је чувеним курсевима за савремену музику у Дармштату, у Немачкој.

Перичићеве колеге композитори, професори Дејан Деспић и Михајло Вукдраговић и музички критичар „Политике“ Бранко Драгутиновић, сагласни су да је Перичић био ванредно талентован композитор са „завидним техничким знањем у поступку са камерним звуком“. Међутим, сведочења колега и документи до којих смо дошли, говоре у прилог томе да је Властимир Перичић половином шездесетих година напрасно престао да компонује, посветивши се музичкој педагогији, да би рад на композицији обновио тек тридесетак година касније, деведесетих година прошлог века, када је отишао у пензију са Факултета музичке уметности у Београду. Професор Перичић је, како савременици сведоче, на питање зашто је дошло до овог изненадног „креативног ћутања“, одговорио да није више осећао потребу да се изражава музиком. Његов дугогодишњи колега и пријатељ проф. Деспић то приписује снажном упливу авангардних израза у музици шездесетих година прошлог века и немогућност да им се он на креативан начин супротстави, или их превлада.

Перичићева колегиница, композиторка Мирјана Живковић, сведочи о томе да његова алтруистичка природа није могла да се помири са тим да млади у Југославији немају основну уџбеничку литературу када је теорија музике у питању и желео је да се у потпуности посвети томе да научно истражује, предаје и пише о теорији музике.

Српска академија наука и уметности га је, на предлог његовог некадашњег професора композиције Станојла Рајичића, уврстила у своје чланство као дописног члана 1988. године.

Као композитор, Властимир Перичић је био југословенски представник позног романтизма и неокласицизма. Његов стил је био класичан у сваком погледу, у прегледности форме, у тоналној структури дела, у јасној инструментацији и оркестрацији. У начелу је користио решења позно-романтичарског хармонског језика. С времена на време је примењивао

таква решења која су указивала на скерцозно-каприциозни карактер. Компонувао је већином камерну музику, а највише за солистички инструмент (виолина, виолончело, кларинет) и клавир. Написао је „Гудачки квартет у де-молу” који је награђен интернационалним признањем за најбољу композицију у категорији камерне музике у Италији. Има тек неколико дела компонованих за оркестар, а треба навести „Симфонијски став у ге молу” за симфонијски оркестар из 1951. године, који је писан веома компактно и језгровито, под великим утицајем Римског-Корсакова и Рихарда Штрауса и „Симфониету” за гудачки оркестар која настаје 1956/57. године.

На Музичкој академији прошао је сва звања, од асистента 1955. године до редовног професора 1988. године, предавајући на два одсека, за Композицију и Музичку теорију. Упоредо је предавао неколико година и у Нишу. Предавао је различите теријске предмете: Хармонију, Хармонску анализу, Контрапункт, Музичке облике, Анализу музичког дела, Тонски слог, Познавање инструмената и друге. Од 1971. године предавао је Историју југословенске музике на Одсеку за музикологију. Био је дугогодишњи ментор студентима на Одсеку за теорију музике и музикологије. У пензију је отишао 1993. године као редовни професор Факултета музичке уметности у Београду. Вратио се компоновању половином деведесетих година прошлог века, путем обнављања рада на композицијама које је започео шездесетих година. Из овог периода је и сарадња са рођаком кларинетистом Радивојем Лазићем, а плод овог заједничког рада је „Школа кларинета у осам свезака”, где је Перичић аутор клавирског парта пратње деонице кларинета, чији је аутор Лазић. Управо, годину дана пре Перичићеве смрти, на Радију Београд 2 је емитован интервју који је са професором водио музички теоретичар и критичар Срђан Тепарић. Академик професор Властимир Перичић преминуо је 2000. године у Београду.

О вишеструком доприносу академика професора Перичића писале су његове колеге Душан Сковран и академик проф. Дејан Деспич.

Професор Перичић је био аутор неколико значајних књига у области теорије музике, као што су „Хармонија 1” и „Хармонија 2”, „Инструментална полифонија – Фуга”, затим коаутор са Душаном Сковраном у књизи која је и данас више него актуелна, а у питању је „Наука о музичким облицима”, коаутор са Милутином Раденковићем „Преглед науке о хармонији”, али је најзначајнији као аутор и уредник Вишејезичног речника музичких термина, као и књиге „Музички ствараоци у Србији”.

Легат Властимира Перичића подељен је на два дела, од којих се један налази у Музичком информативном центру Савеза организација композитора Југославије (СОКОЈ) у Београду и отворен је 2007. године, поводом осамдесетогодишњице његовог рођења, а други се налази на Музичкој академији Универзитета у Источном Сарајеву у Републици Српској.

Музички примери:

Властимир Перичић, [„Симфонијски став за велики оркестар”](#), 1951. године (Симфонијски оркестар Радио телевизије Београд, диригент: Радивој Спасић);

Властимир Перичић, [„Пепељуга”](#), мала свита за оркестар (Симфонијски оркестар Радио телевизије Београд, диригент: Ангел Шурев).